

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Szerző Elem.

Cím Magyar Zsidó Múzeum.

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Forrás: Világ

Bp.

(Hely)

1913 1/3

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Magyar Zsidó Múzeum

— Uj muzeum a fővárosban —

Budapest, január 2.

Az az általános érdeklődés, amely utabban muzeumi ügyek iránt mutatkozik, megteremtí azokat a gyűjteményeket is, amelyek az eddig mulasztottakat pótolni igyekeznek. A Podmaniczky-utca egy tipikus bérkaszárnájában, három kis egymásbanyiló szobáskában van a Magyar Zsidó Múzeum. Megnyitni nem lehet és a múzeumőr, dr. Fabó Bertalan állítása szerint jöideig nem is lehet, mert ezekben a szűk szobáskákban nem férnének el a meghivandó — előkelőségek. (Közönségről még szó sem lehet.)

A múzeum jellege etnografikus, azaz ami bennünket a modern korban leginkább érdek: a népéletet mutatja be. Semayer Vilibáld, a Nemzeti Múzeum néprajzi tárának igazgatója, az itt felhalmozott anyagot a Nemzeti Múzeumnak akarta megszerezni, ígérve, hogy külön tárlókban, mint külön osztályt fogják kezelni ezt a múzeumot, de ezt az indítványt az alapítók visszautasították, hogy fentartsák legteljesebb akciósabadságukat.

Éppen a zsidók története, a középkor és újkor sajátos exkluzivitásában, mintegy külön szervet ad az emberiség történetében. Az a rideg és áthághatatlan fal, mely őket környezetüktől elválasztotta, szülőanyja lett a sajátságos ghetto-kulturának, mely épp oly otthonos volt Kievből, mint Amsterdamban, Wormsban, vagy Pozsonyban. Ez az élet, amelyről nagyapáink talán tudtak még, előttünk már ismeretlen és mi kíváncsián, meghatva nézzük azt a groteszk ridegséget, amely jel-

lemzőjévé vált a ghetto-életnek.

A létért való küzdelemben, az élet apró gondjai között a zseni lángelméje mégsem pihent. A képzőművészek nagy számáról éppen ez a múzeum fog tanuskodni. A «Könyv» az örök bölcsesség igéjével teremtője lett annak a bámulatraméltó miniatűr és díszítő művészetnek, amelyet a közönség élvezettel fog szemlélni.

A múzeum kitűzött célja, hogy a magyarországi zsidó- emlékeket gyűjti össze. Kívánatos, hogy a cél érdekében elsőrangú kutatóakciót fejtessen ki. Kataszterszerűen minden anyagot fel kell kutatnia. Ezzel fogunk hű tükröt kapni a magyarországi zsidóviszonyokra. Gyűjtenivaló van elég! Kár lenne a sok idegen emlék összegyűjtése, mert ez csak megtölti a múzeumot, de a célnak nem igen felel meg. Ennek a művészettörténeti anyagnak felállítása külön helyiséget igényel majd. Kívánatos lesz — most még nem késő — az anyag interieurszerű felállítása, amely költséges ugyan, de valóságos haszonnal jár. A múzeum pártfogói egy elsőrangú múzeum érdekében ezt az áldozatot valószínűleg megfogják hozni.

A múzeum három termében leginkább a művészettörténeti anyag dominál, képek zsidó-vonatkozásokkal, művészies cirádájú kultusz-tárgyak adiak a főanyagot. Azután történeti

okmányok, XVI., XVII. és XVIII. századbéli nyomtatványok és Biedermeier-emlékek sorá következnek. Kár, hogy a laikus előtt ezeknek a tárgyaknak jelentősége, minthogy csupán egynéhány esetlegesen odakerült tárgyról van szó, nem tiszta. Strijewsky «Lengyel-zsidó házasság» című képe elsőrangú műretek. Nem lehet ezt állítani egy másik képről, amely Mózeszt ábrázolja és amelyet emberfölötti türelemmel Mózes köpönyéke miniatűr leírásával alakított az alkotó.

Mulatságos egy XVIII-ik századbéli miniatűr, ahol Hámán és fiai láthatók. A kor-szellemnek megfelelően parókát hordanak és lovagi keskeny kard-tőröket. Ugyancsak a XVIII. század produkálta Ádám és Éva mulatságos képét.

Az okmányok közül legrégebbi a XIII. századbéli szerződés, ahol Fredman comesről van szó. A szabadságharcú ereklyék bő sora bizonyítja, azt a buzgalmat és lelkesedést, amellyel az akkori zsidók a szabadságharcban résztvettek.

A múzeum megalakult, kívánatos most már, hogy kiszabott célját el is érje.

Elem.

Székesfehérvári háziyomda 1912.